

Checkliste:

Brug nedenstående checkliste for at gøre tingene i den rigtige rækkefølge.

- 1) **Check rammen/væv.**
- 2) **Affedt vævet og tør rammen.**
- 3) **Rakl op og tør rammen** (vandret, trykside nedad).
- 4) **Belys.**
- 5) **Fremkald og tør rammen.**
- 6) **Dæk af og plet ud.**

1) Check rammen/væv

I daglig tale omtales trykrammen bare som **rammen** (omfatter både ramme, væv og stencil).

- Blokerede maskeåbninger kan enten skyldes dårligt afrenset farve eller dårligt afrenset emulsion.
- ”Aftryk” af tidligere motiver kaldes skygge billeder og er acceptabelt så længe misfarvningen ikke er for kraftig og ikke blokerer maskeåbningerne.

👉 Hold rammen op mod lyset og kontroller om vævet er rent – det vil sige om alle maskeåbninger er åbne.

👉 Spul om nødvendigt vævet **fra tryksiden** med højtryksrensere i cirka 20 cm. afstand.

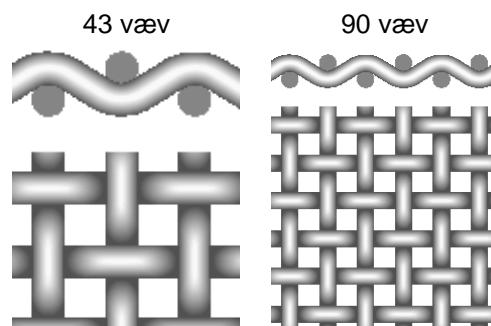
Rammen

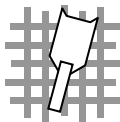
Rammerne er lavet af træ i en 4 x 4 cm. profil med et yderformat på 50 x 62 cm., - svarende til et maksimalt trykformat på 300 x 420 mm. (= A3).

Væv

Der findes to vævsfinheder i værkstedet 43 & 90 tråde per cm. I daglig tale = 43 & 90 væv.

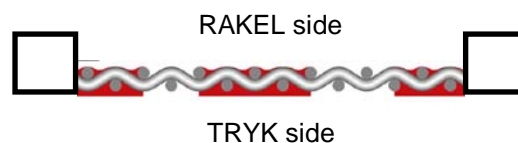
- 43 væv betegnes som groft væv og er primært til tryk på tekstil (= sugende materialer).
- 90 væv betegnes som mellem fint væv og er primært til tryk på papir & selvklæber (= ikke sugende materialer).

Rammen har to sider

Den plane side benævnes trykside, da denne side vender ned mod trykmaterialet (udvendig). Den anden side benævnes rakelside, da raklen befinder sig på denne side (indvendig).

2) Affedtning

Inden oprakling med emulsion, skal vævet affedtes, for at få et jævnt og ensartet emulsionslag (også kaldet stencilen):

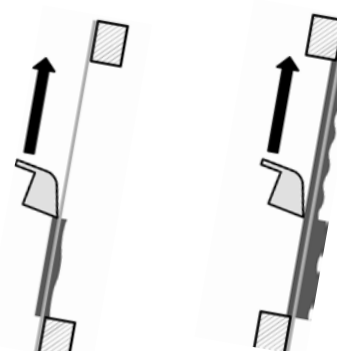
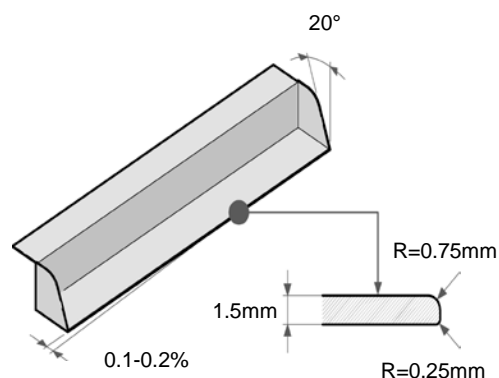
- ✎ Gør rammen våd på begge sider med håndbruseren.
- ✎ Påfør affedter med børste (= GUL børste) i roterende bevægelser fra begge sider.
- ✎ Lad affedteren virke i cirka 1 min. (= en kemisk proces).
- ✎ Skyl grundigt på begge sider.
- ✎ Lad vandet løbe af.
- ✎ Tør rammen (ikke vævet) af med blåt papir (= E-tork).
- ✎ Stil rammen til tørre under blæseren.

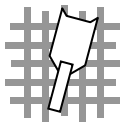

3) Oprakling

Emulsion (fotoemulsion):

- Når rammen er tør skal der påføres en lysfølsom emulsion ved hjælp af en hulrakel.
 - Emulsionen påføres vådt i vådt.
 - Begynd fra tryksiden og afslut altid fra rakelsiden.
- ✎ Stil rammen med tryksiden **udad** skråt mod væggen.
 - ✎ Hæld emulsion i hulrakel (= husk at aftørre kanten på bøtten med emulsion).
 - ✎ Læg hulrakel mod vævet 2 cm. fra underkanten af rammen – hold et jævnt tryk.
 - ✎ Tip hulrakel så emulsionen løber mod vævet.
 - ✎ Tryk hulraklen mod vævet og træk opad med et konstant tryk og i et jævnt tempo - stop 3 cm. fra rammekanten.
 - ✎ Tip hulrakel tilbage - vent til emulsionen er løbet fra vævet.
 - ✎ Træk nu hulrakel 1 cm længere opad – for at

trække emulsionen af kanten på hulraklen.

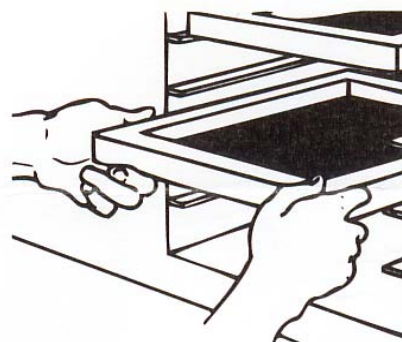
- ✎ Vend rammen med rakelsiden **udad**.
- ✎ Gentag oprakling på rakelsiden.

Både 43 og 90 væv oprakles 1+1

Tørring

Rammen skal tørre vandret med **tryksiden nedad** i tørreskab.

Emulsionen skal være helt tør inden belysning.

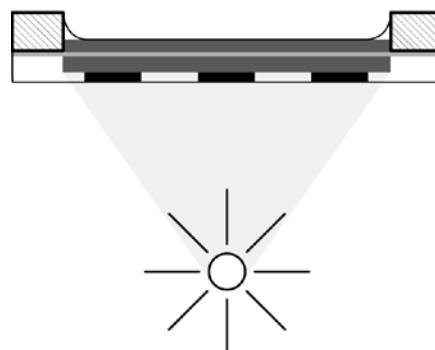

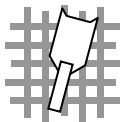
4) Belysning

Filmen

En korrekt film til serigrafi er en retvendt positiv - eller sagt med andre ord: Filmen skal se ud som det færdige tryk, når hindsiden vender opad.

- ✎ Monter filmen på tryksiden af rammen så den ligger retvendt set fra rakelsiden (= hindside mod hindside).
- ✎ Check og rens om nødvendigt glaspladen.
- ✎ Læg rammen på glaspladen i belysningsboksen med tryksiden nedad.
- ✎ Læg vakuumslangen ind over rammekanten.
- ✎ Luk kopirammen.
- ✎ Den røde vakuumknap skal stå på lukket (= vandret).
- ✎ Indstil den ønskede belysningstid, der passer til aktuel emulsion og oprakling og tænd lampen.
- ✎ Lampen og vakuummet slukker automatisk efter endt belysning.
- ✎ Åbn for vakuummet ved at dreje den røde vakuumknap til lodret.
- ✎ Åbn for låget og tag rammen ud.
- ✎ Afmonter og **gem filmen**.

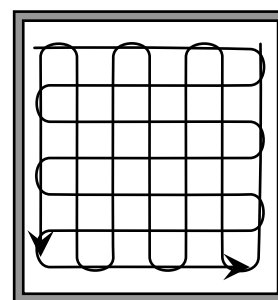
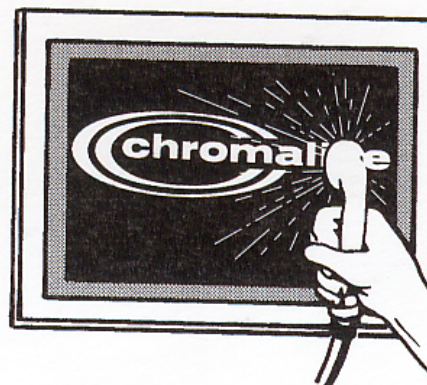

5) Fremkaldning:

Den anvendte emulsion er vandbaseret, der fremkaldes således ikke med kemikalier – men med vand.

- ✎ Gør stencilen våd på begge sider (= HELE stencilen ikke kun trykarealet/billedet).
- ✎ Lad vandet virke lidt.
- ✎ Skyl med lunkent vand fra trykside – HELE stencilen, med spreder cirka 15 - 20 cm. fra stencilen, indtil trykbilledet fremstår åbent på stencilen.
- ✎ Vend rammen og fremkald fra rakelsiden – HELE stencilen.
- ✎ Tjek om der er meget overskydende emulsion på rakelsiden ved at gnubbe på emulsionen med hånden (da stencilen eksponeres fra tryksiden, vil ueksponeret emulsion sidde på rakelsiden).
- ✎ Skyl i yderligere 1-2 minutter.
- ✎ Tør rammekanten af med papir – ikke stencilen.
- ✎ Stil rammen til tørre under blæseren.

6) Afdækning

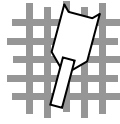
Når den belyste og fremkaldte ramme er tør, skal de åbne vævsområder, der ikke tilhører trykbilledet dækkes af.

Da der arbejdes med to forskellige farvesystemer findes der to måder at dække af på:

Opløsningsmiddel baseret farve

(= Marabu LIP til papir og plast):

- ✎ Læg rammen på arbejdsbordet med **tryksiden opad**.
- ✎ Hæld lidt filler på vævet i det ene hjørne.
- ✎ Fordel fillerens med et skræbepap i et tyndt lag (= i ca. 75-80 grader), så de åbne vævs arealer uden om trykmotivet dækkes – også hjørnemærkerne.
- ✎ Små ”huller” i stencilen lukkes med en fin pensel og filler (= i et så tyndt lag som muligt).
- ✎ Tør rammen under blæser.
- ✎ Dæk den indvendige side af trærammen af med brun tape, dette gør rengøringen af rammen efter trykning meget lettere.

Vandbaseret tekstil farve

- ✎ Læg rammen på arbejdsbordet med **rakelsiden opad.**
 - ✎ Monter brun tape på den indvendige side af rammen, således at de åbne vævs arealer uden om den opraklede emulsion dækkes.
 - ✎ Dæk endvidere den indvendige side af trærammen med brun tape, dette gør rengøringen af rammen efter trykning meget lettere.
 - ✎ Undgå ”rynker” i tapen under montering..
-